

Sektor livsmiljö
Bygg och Miljö**Yttrande gällande lättnader i kraven på byggnader vid ändring och ombyggnad.**
LI2025/01207

Ljusdals kommun har tagit del av Boverkets rapport *Lättnader i kraven på byggnader vid ändring och ombyggnad* (Rapport 2025:12) och vill framföra synpunkter.

Kommunen delar uppfattningen att regelverket behöver vara ändamålsenligt och proportionerligt. Samtidigt ser kommunen med oro på flera av de föreslagna förändringarna som, om de genomförs, kan leda till en försvagning av de grundläggande krav som idag skyddar människors säkerhet, hälsa och tillgänglighet i byggnader.

Genom att den förstärkta ställningen för tillgänglighetskravet i plan- och bygglagen föreslås tas bort och ges samma status som övriga tekniska egenskapskrav minskar det rättsliga skyddet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Denna förändring riskerar att leda till en otydlig och ojämnh tillämpning där stort fokus ligger på tolkning. Det skapar osäkerhet för både byggherrar och tillsynsmyndigheter, samtidigt som det kan medföra att tillgänglighetsnivån i det befintliga byggnadsbeståndet inte förbättras i samband ändring eller ombyggnad.

Kommunen bedömer även att förslaget att ta bort möjligheten att ställa följdkrav vid ombyggnad kan påverka byggnaders säkerhet negativt. Det kan skapa en splittrad byggnadsteknisk helhet där säkerheten varierar inom samma byggnad, vilket står i strid med grundprincipen i plan- och bygglagstiftningen att byggnadsverk ska vara säkra och ändamålsenliga under hela sin livslängd. Även de föreslagna lättnaderna gällande hisskrav vid ändring kan leda till försämrade tillgänglighet och i förlängningen försämrade säkerhet. Om byggnader med upp till fyra våningar undantas från krav på hiss riskerar äldre och personer med nedsatt rörelseförmåga att utestängas från en betydande del av bostadsmarknaden. Det försvårar möjligheten att bo kvar i sin bostad vid förändrad livssituation och motverkar målet om ett långsiktigt hållbart och tillgängligt bostadsbestånd och ytterligare krav på bostadsanpassning.

Vidare ser kommunen ökade risker med att det retroaktiva kravet på taksäkerhet föreslås tas bort. Tak- och underhållsarbeten är redan idag förenade med olycksrisker, och en minskad reglering kan leda till fler arbetsmiljörelaterade incidenter och försämrade förutsättningar för arbete på hög höjd. Ett tillbakadragande av dessa säkerhetskrav står enligt kommunens bedömning i motsats till samhällets strävan efter en trygg och säker bebyggelsemiljö. Detta bör ses över innan implementering av nytt regelverk.

Sammanfattningsvis anser Ljusdals kommun att Boverkets förslag, även om de syftar till ökad flexibilitet och resurshushållning, riskerar att undergräva viktiga principer om säkerhet, tillgänglighet och likvärdighet. Förändringarna innebär en förskjutning av ansvar och bedömningsutrymme som kan skapa rättsosäkerhet, försämrade tillgänglighetsnivå och ökade risker för människors hälsa och säkerhet i byggnader.